

PEDAGOGIKA
STUDIA I ROZPRAWY

t. XXIX

RADA NAUKOWA

Krystyna ABLEWICZ (Uniwersytet Jagielloński)
Edit BODONYI (Uniwersytet Kościoła Reformowanego w Budapeszcie)
Katarzyna DORMUS (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie)
Romuald GRZYBOWSKI (Uniwersytet Gdański)
Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański)
Wiesław JAMROŻEK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu)
Zenon JASIŃSKI (Uniwersytet Opolski)
Janina KAMIŃSKA (Uniwersytet Warszawski)
Jörg-Werner LINK (Uniwersytet w Poczdamie, Niemcy)
Hanna MARKIEWICZ (Akademia Pedagogiki Specjalnej w Warszawie)
Sean MARTIN (John Carroll University, Ohio; USA)
Adam MASSALSKI (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Andrzej MEISSNER (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji
w Lublinie) – przewodniczący
Mária POTOČÁROVÁ (Uniwersytet Jana Amosa Komenského w Bratysławie)
Andrzej RADZIEWICZ-WINNICKI (Uniwersytet Zielonogórski)
Elke REICHMAN (Uniwersytet w Ludwigsburgu, Niemcy)
Kazimierz RĘDZIŃSKI (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie)

LISTA RECENZENTÓW

Eleonora SAPIA-DREWNIAK (Uniwersytet Opolski)
Ewa KULA (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)
Elżbieta MAGIERA (Uniwersytet Szczeciński)
Bohumil NOVÁK (Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu – Czechy)
Tomasz OLCZANOWSKI (Uniwersytet w Białymstoku)
Andrej RAJSKY (Uniwersytet w Trnawie – Słowacja)
Zoja RJABOWA (Uniwersytet Zarządzania Oświatą w Kijowie)
Monica SALASSA (Uniwersytet Roma Tre)
Natalia SOULTANIAN (Uniwersytet Nauk Stosowanych w Heidelbergu, Niemcy)
Kazimierz SZMYD (Uniwersytet Rzeszowski)
Adam WINIARZ (Wszelchnica Świętokrzyska w Kielcach)
Julia ZAJACZUK (Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie)
Adam A. ZYCH (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu)

Nadesłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie**

**PEDAGOGIKA
STUDIA I ROZPRAWY**

tom XXIX



Częstochowa 2020

Redaktor naukowy
Kazimierz RĘDZIŃSKI

Redaktorzy tomu
Kazimierz RĘDZIŃSKI
Mirosław ŁAPOT

Korekta i redakcja techniczna tekstów
Zespół

Projekt okładki
Janusz PACUDA

PISMO RECENZOWANE

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

© Copyright by Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2020

ISSN 2658-1213

Wydawnictwo Naukowe
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego
im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI

Z ZAGADNIEŃ WYCHOWANIA I KSZTAŁCENIA

UPBRINGING AND EDUCATION AFFAIRS

Ks. Janusz MARIĄŃSKI

Indywidualizacja jako proces społeczno-kulturowy a moralność	11
Individualisation as a social-cultural process and morality (Summary)	33

Mária POTOČÁROVÁ

The importance of philosophical-anthropological knowledge in the culture and practice of verbal communication in the formation of family relationships	35
Znaczenie komunikacji werbalnej w kształtowaniu relacji w rodzinie (Tłumaczenie)	46

Aleksander KWIATEK

Humanizm społeczny Tadeusza Zielińskiego (1859–1944)	57
The social humanism by Tadeusz Zieliński (1859–1944) (Summary)	78

Оксана БОДНАР

Оцінювання комунікативної компетентності експерта у галузі освіти.....	79
Evaluation of communicative competence of experts in the field of education (Summary)	90

Ольга БІЛЯКОВСЬКА

Сучасні підходи до забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів	91
Modern approaches to quality assurance of teacher training (Summary)	101

Оксана ПЛУЖНИК

Стратегія «scaffolding» у навчанні дітей з особливими освітніми потребами	103
Strategy of «scaffolding» for teaching children with special educational needs (Summary)	111

Nataliia DIACHUK

Principles of selection of educational material for developing English listening skills of high school students.....	113
Zasady doboru treści kształcenia dla rozwoju umiejętności słuchania języka angielskiego wśród uczniów szkół średnich (Streszczenie)	125

Olena POPOVA

Discussion Method in developing discourse competence of students: the case of teaching Ukrainian in secondary schools	127
Metoda dyskusji w rozwijaniu kompetencji dyskursywnych wśród uczniów na lekcjach języka ukraińskiego w szkołach średnich (Streszczenie)	136

Helena ORIEŠČIKOVÁ

Music philetics and its use with students.....	137
Filetyka muzyczna i jej zastosowanie w pracy z uczniami (Streszczenie)	145

PEDAGOGIKA W DZIAŁANIU SPOŁECZNYM

PEDAGOGICS IN SOCIAL ACTIVITY

Danuta BORECKA-BIERNAT

Strategie radzenia sobie młodzieży w sytuacji konfliktu społecznego – implikacje teoretyczne	149
Youth coping strategies in a social conflict situation – theoretical implications (Summary)	162

Zoya RYABOVA, Mariola MIROWSKA

Case management technology: the best practices	163
Technologia zarządzania przypadkiem: najlepsze praktyki (Streszczenie)	174

Оксана КРАВЧЕНКО (Oksana KRAVCHENKO)

Соціальна робота з жінками із сільської місцевості, які зазнали насилля: до питання підготовки фахівців	175
Social work with women from agricultural locations, which would brought: general principles and questions for professional preparation (Summary)	190

Joanna SZUMIŁO

Samotność rodzica w wychowaniu dziecka z niepełnosprawnością w dzisiejszej kulturze medialnej	191
Parent lonely in bringing a child with disability in today's media culture (Summary)	205

Barbora KOVÁČOVÁ

From research: hidden aggressive behaviours of children in pre-children age ..	207
Ukryte zachowania agresywne dzieci w wieku przedszkolnym: raport z badań (Streszczenie)	217

Elżbieta KORNACKA-SKWARA

Percepcja rodziny w rysunkach młodzieży z rodzin z uzależnieniem od alkoholu	219
Family perception in drawings of teens from depending on alcohol families (Summary)	230

Marzanna PIOTROWSKA

O policyjnej profilaktyce zachowań ryzykownych w środowisku szkolnym	231
About the prevention of risky behavior in the police in the school environment (Summary)	247

Wojciech NAPORA

Wybrane korelaty zadowolenia z pracy u pracowników agencji pracy tymczasowej. Doniesienia z badań pilotażowych	249
Selected correlates of job satisfaction of temporary work agency employees. Reports from pilot studies (Summary)	261

HISTORYCZNE ASPEKTY EDUKACJI- CIĄGŁOŚĆ I ZMIANA

THE HISTORICAL ASPECTS OF EDUCATION – CONTINUE AND CHANGE

Леонід ВАХОВСЬКИЙ (Leonid VAKHOVSKYI)

Ідея вільного виховання у вітчизняній педагогічній думці кінця XIX – початку XX століття	265
The idea of free education in the national pedagogical thought of the late 19th – early 20th centuries (Summary)	276

Kazimierz RĘDZIŃSKI

- Działalność Towarzystwa Szkoły Ludowej we Lwowie w latach 1892–1918... 277
 Activity of the Folk School Association in Lviv (1892–1918) (Summary) 300

Алексей КАРАМАНОВ (Aleks KARAMANOV)

- Музейный предмет в системе различных интерпретаций:
 педагогические возможности нарративов 301
 Museum exhibit in the system of multiple interpretations: pedagogical aspects of narratives
 (Summary) 309

Kamila PYTOWSKA

- Ks. Michał Hieronim Juszyński (1760–1830).
 Nauczyciel przełomu XVIII i XIX w. 311
 Priest Michał Hieronim Juszyński (1760–1830). A teacher living at the turn
 of the 18th and 19th centuries (Summary) 326

Żaneta MARSZAŁEK-TRZEBIŃSKA

- Aktywność organizacyjna kobiet ziemi kaliskiej w okresie międzywojennym
 – wybrane aspekty działalności społeczno-oświatowej 327
 Organizational activities of women of Kalisz Region during the interwar period –
 selected aspects of social and educational activity (Summary) 344

RECENZJE
REVIEWS
Zbigniew KWIECIŃSKI

- [rec.] Zofia Agnieszka Kłakówna, *Język polski. Wykłady z metodyki*
 [nadtytuł: *Akademicki podręcznik myślenia o zawodzie polonisty*],
 Impuls, Kraków 2016 347